

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Sekce regionálního rozvoje

Města a místní ekonomika – jak po COVID-19?

Ing. David Koppitz, náměstek Sekce regionálního rozvoje

Letní škola NSZM, 3. června 2020

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

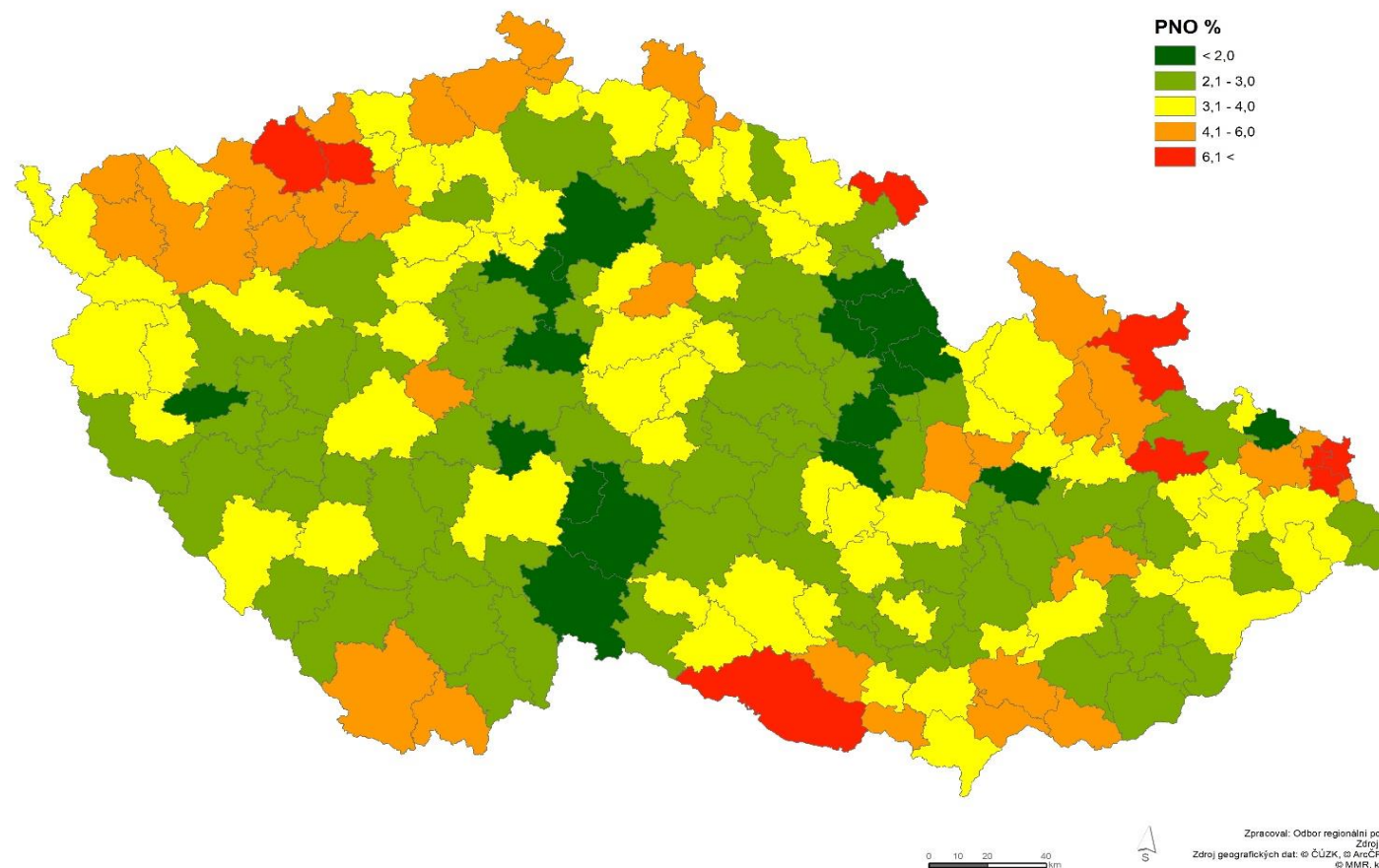
Města a místní ekonomika – jak po COVID-19?

- Česká republika čelí bezprecedentní situaci
- Dopad koronavirové krize se nyní projevuje v cestovním ruchu, v automobilovém průmyslu a bude mít značné dopady na podnikání (ohrožení OSVČ, MSP)
- Více jsou **ohrožené strukturálně postižené regiony**
- Krize přináší i řadu nových příležitostí - **rozvoj Smart Cities (digitalizace, posílení resilience a bezpečnosti měst)**
- Plně v souladu s TC 1 a TC 2 budoucího programovacího období a závazky **Zelené dohody pro Evropu.**

Nezaměstnanost v území

PODÍL NEZAMĚŠTNANÝCH OSOB DLE ORP (DUBEN 2020)

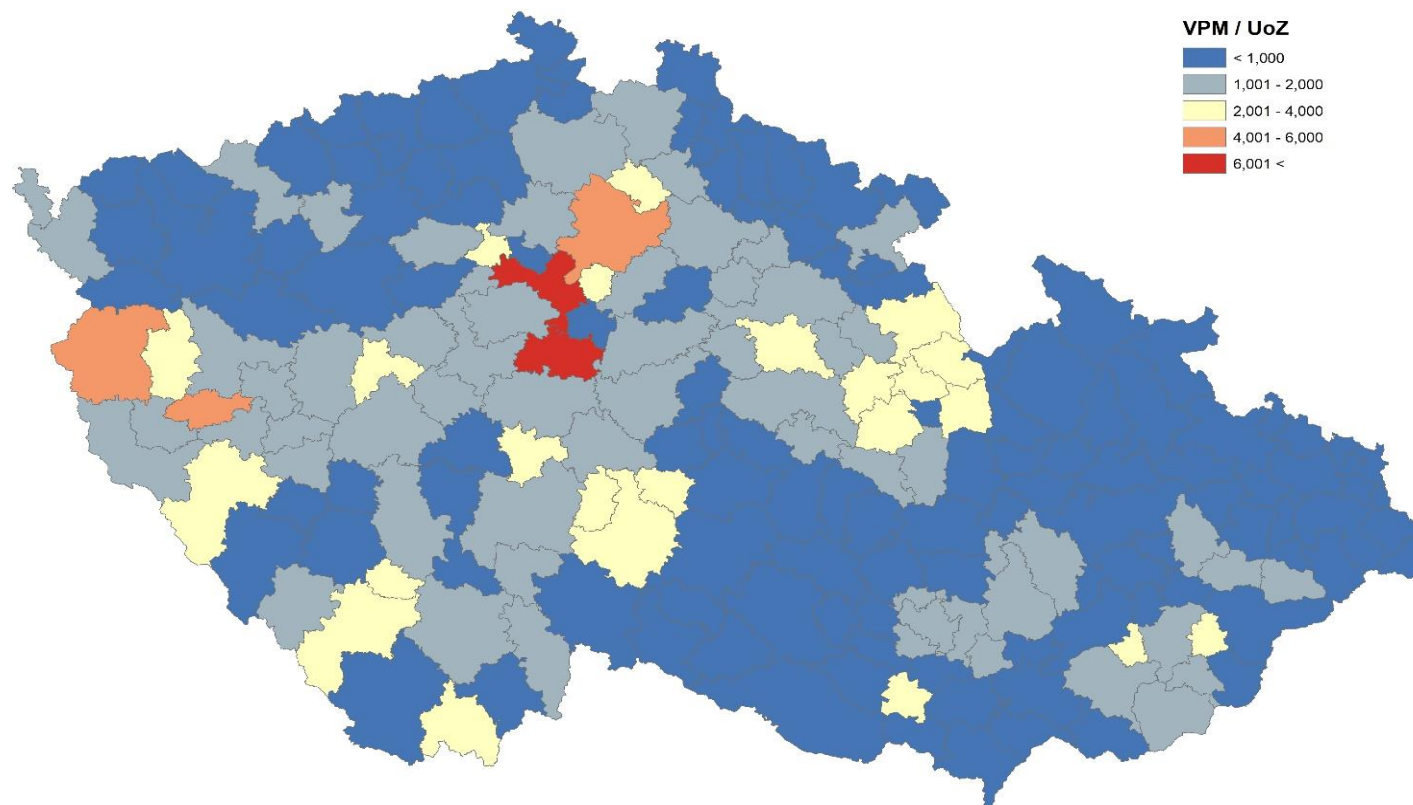
EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Počet volných pracovních míst dle regionů

POČET VOLNÝCH PRACOVNÍCH MÍST NA JEDNOHO UCHAZAČE O ZAMĚSTNÁNÍ DLE ORP (DUBEN 2020)

0 10 20 40
km

Zpracoval: Odbor regionální politiky, MMR
Zdroj dat: MPSV
Zdroj geografických dat: © ČÚZK, © ArcHR 500, v 3.3
© MMR, květen 2020

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Města a místní ekonomika – jak po COVID-19?

Města implementující ITI a IPRÚ:

- Pro tento rok dopad na projekty není markantní, vlivem setrvačnosti však očekávají negativní dopady na projekty v dalších letech
- Města nyní zaznamenala mírná zpoždění v harmonogramu, odkládání žádostí o platbu
- Projekty spojené s řešením COVID-19 města v rámci nástroje ITI/IPRÚ nepřipravují
- **Dopad na budoucí strategické projekty je velmi významný** – dochází ke snížení možností spolufinancování, opatrnější přístup měst k investicím (vliv na výběr projektů k realizaci)

COVID-19 a regionální politika

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Vliv COVID-19 na aktivity MMR-ORP

- **Vliv COVID a následné recese na regionální politiku**
 - » Má regionální politika nabízet vlastní nástroje?
 - » Která území budou nejvíce zasažena?
 - » Co chystají ostatní resorty a jak jsou tyto nástroje v území využívány?
 - » Jaké jsou potřeby v území a kdo co připravuje?
 - » Jak tlumí dopady v zahraničí?
 - » Jak se změní evropská politika?
- **Nové výzvy**
 - » Důraz na odolnost, soběstačnost a flexibilitu regionů, obcí a měst

COVID-19: Role MMR

1. Koordinační role - prostředník mezi národní a regionální úrovní
2. Monitorování regionálních dopadů pandemie
 - » Sledované indikátory (**nezaměstnanost, počet volných pracovních míst, počet zaniklých ekonomických subjektů**)
 - » Územní rozměr vybraných národních nástrojů (COVID I.+II, Antivirus; "25")
3. Aktivní komunikace s regionálními partnery prostřednictvím RSK
4. Úprava strategických a implementačních dokumentů
 - » Revize Akčního plánu SRR 2021+ v reakci na pandemickou výzvu
 - » Příprava Programového období 2021-2027 - Územní dimenze 2021+

Sborník COVID-19 – krize jako příležitost

- **Náš cíl**
 - » Vytvořit na jednom místě sborník dobré praxe – zajímavé aktivity, přístupy a řešení ke zmírnění dopadů pandemie
 - » Inspirovat a povzbudit regiony v jejich činnosti a zlepšování služeb pro občany
- **Publikace Sborníku**
 - » Na webových stránkách www.uzemnidimenze.cz
 - » V aplikaci OBCEPRO, mezi příručkami pro obce: www.obcepro.cz
 - » Propagace ČR v zahraničí (např. OECD, EWRC aj.)

COVID-19 a reakce obcí a měst

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

**zvládnutí krizové situace a
zdravotní krize**

Okamžitá opatření tvářív tvář krizi:

- Mobilizace zdravotních služeb
- Mobilizace sociálních služeb např. urgentní pomoc a dobrovolnické skupiny
- Posílení komunikace a informačních systémů/služeb o zdravotní krizi

**Aktivace vertikální a horizontálních
koordinačních mechanismů na všech
úrovních krizového managementu**

**Přizpůsobení subnárodních
(regionálních/obecních) veřejných služeb
situaci:**

- Dočasné uzavření veřejných služeb a veřejných míst např. školy, veřejné budovy, trhy atd.
- Zajištění kontinuity základních veřejných služeb, např. voda, odpad, čištění veřejných prostranství, veřejná doprava, správní služby, veřejný pořádek a bezpečnost atd.
- Rozvoj telekomunikačních služeb

**Přizpůsobení regionálních/obecních
veřejných financí**

- Hrazení nezbytných zdravotních a sociálních výdajů
- Pozastavení výdajů a úpravy rozpočtů na rok 2020

**Přizpůsobení regionálních a místních
organizací**

- Politické orgány, např. schůze rady a výkonné rady, plánování regionálních a místních voleb atd.
- Administrativní činnosti např. management LZ

**Střednědobé dopady politik:
řízení ekonomické, sociální a
krize veřejných financí**

**Zvládnutí ekonomické a sociální krize v
území:**

- Regionální/místní politiky na oživení ekonomik (podpora MSP, veřejné investiční a stimulační plány)
- Subnárodní sociální politiky

Zvládnutí subnárodních krize veřejných financí

- Rozvoj politik na podporu finančních kompenzací poklesu příjmů a pomoc s vyrovnáním se s nárůstem velkých výdajů (sociální benefity, podpora dobrovolnických skupin, ekonomické oživení)
- Zvládnutí dluhové krize
- Předvídání fiskální exitové strategie

**Přizpůsobení administrativní a operativní
organizace poskytování veřejných služeb na
subnárodní úrovni**

**Revize víceúrovňových koordinačních
mechanismů pro řešení krizových situací**

- Posouzení vertikálních a horizontálních koordinačních mechanismů pro řešení krizí a implementace revidovaných krizových procedur/metodik.

**Dlouhodobé výzvy:
Využití příležitostí pro
budování odolné
společnosti**

**Přezkum a posílení postupů
víceúrovňové správy:**

- úrovněmi vlády
- Více robustní a rychle přizpůsobitelný koordinační mechanismus
- Bezproblémová komunikace mezi různými úrovněmi pro účinnou reakci na mimořádné situace

**Zajištění dostupné a kvalitní úrovně
základních služeb - včetně zdravotnictví
pro všechna území a lidi**

**Vývoj digitálních nástrojů a služeb pro
zlepšení správy na subnárodní úrovni**

**Zavádění nových modelů regionálního /
místního rozvoje a vyvážení městských /
venkovských oblastí**

**Zvyšování participačních mechanismů a
zapojení občanské společnosti, občanů a
podniků do veřejné správy**

**Podpora přechodu na nízkouhlíkové
hospodářství**

Krátkodobá opatření – posílení krizového řízení měst

- Vertikální a horizontální **koordinace v rámci krizového řízení**
- Zapojení **neziskového sektoru, příspěvkových organizací, dobrovolníků**
- Mobilizace **zdravotnických a sociálních služeb**
- Posílení **komunikace, informačních systémů a služeb na internetu**, nové formy komunikace s veřejností, zajištění psychologické podpory
- Cílená **podpora nejvíce zranitelných skupin** (senioři, sociálně vyloučení, lidé bez domova...)
- Zajištění **základních veřejných služeb** (veřejná doprava, odpady, bezpečnost)

Střednědobá opatření – hospodářské oživení měst

- Zvládání **sociálních dopadů krize** – cílená pomoc ohroženým skupinám, podpora neziskového sektoru a příspěvkových organizací
- Cílená **pomoc nejvíce ohroženým odvětvím** (např. kultura a cestovní ruch)
- Podpora **strategicky významných odvětví** (zdravotnictví, zemědělství)
- Podpora **malých a středních podniků**, start-upů a inovačních firem
- Podpora **lokálních produktů a služeb**
- Podpora **digitální gramotnosti** napříč společnostmi, vzdělávání, rekvalifikace
- Rozvoj **digitalizace ve veřejných službách** (státní správa, školy, zdravotnictví...)
- Podpora **zaměstnanosti prostřednictvím investic do infrastruktury a stavebnictví** (údržby komunikací, rozšiřování infrastruktury pro cyklisty a pěší)

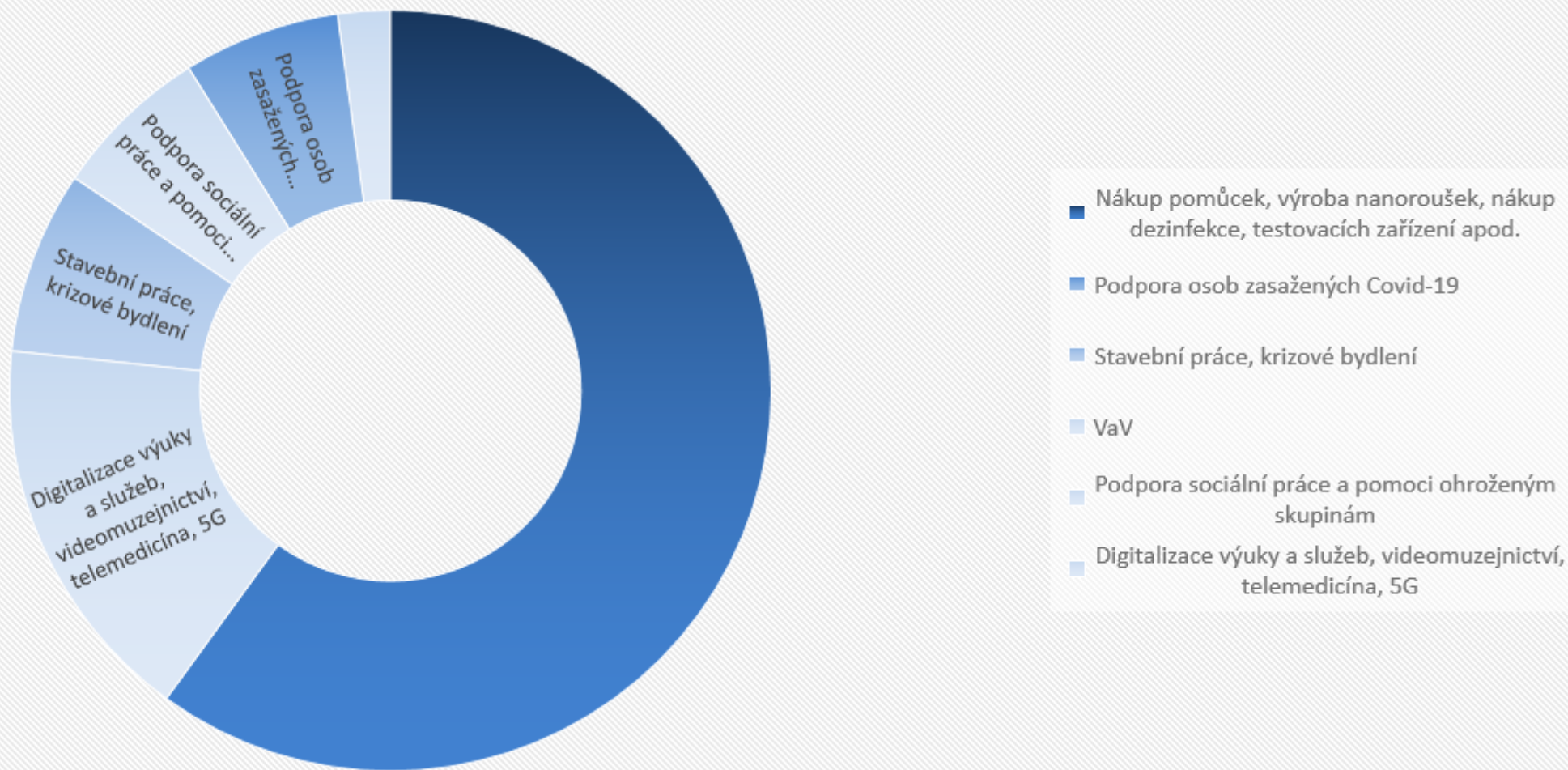
Dlouhodobá opatření - transformace měst k větší resilienci

- **Nové modely místního rozvoje** (integrované přístupy, rozvoj lokálních ekonomických vazeb) a příležitost pro **Smart Cities**
- Zvyšování participace **zapojením občanů a podniků do veřejné správy** (interaktivní schůze zastupitelstva, veřejné akce, ...)
- Podpora přechodu na **nízkouhlíkové hospodářství, energetické úspory a podpora lokálních zdrojů obnovitelné energie, rozvoj kreativní ekonomiky**
- Realizace „**smart**“ investic v dopravě
- Zajištění investic do produktivních sektorů s vysokou přidanou hodnotou, **příprava na průmysl 4.0**
- Podpora **cirkulární ekonomiky** při nakládání se zdroji

Aktuální návrhy projektů krajů a měst v ČR v reakci na Covid_19

- Nejvíce návrhů na **nákup vybavení**, přístrojů, stavební úpravy apod. tam, kde se ukázalo, že v případě krizí je aktuální vybavení nedostatečné
- **Digitalizace** státní správy a služeb ve vzdělávání, sociálních službách, zdravotnictví je druhou silnou skupinou projektů
- Snaha dosáhnout větší regionální **soběstačnosti v zásobování desinfekcí, respirátory, rouškami** apod. – nové formy spolupráce krajů a měst s univerzitami, nemocnic s výrobním sektorem apod.
- Jako velmi podhodnocené a dostatečně **nevybavené se ukázaly terénní sociální služby**, což se ukazuje zejména v územích s vyšším výskytem sociálního vyloučení
- Nová opatření pro udržení zaměstnanosti - **interní vzdělávání ve firmách, veřejně prospěšné práce obcí či odpovědné veřejné zakázky**

Aktuální návrhy projektů krajů a měst v ČR v reakci na Covid_19

Města a obce jako investoři

- **Obce a města po hospodářské stránce v dobré kondici, za posledních 5 let nárůst daňových příjmů obcí o 44 %**
- Mezi lety 2016–2018 třikrát změněno RUD ve prospěch obcí a krajů, od roku 2012 obce hospodaří s průměrným přebytkem ve výši 18,7 mld. Kč, v roce 2019 dosáhly přebytku 25,5 mld. Kč
- Stav finančních prostředků na bankovních účtech obcí dosáhl ke konci března 2020 165,7 mld. Kč, proti stejnému období minulého roku to bylo o 10,7 mld. Kč více
- Potřeba investic ze strany státu, ale i samospráv pro znovunastartování utlumených ekonomických aktivit
- **Nejhorší varianta pro ekonomický rozvoj – nechat peníze ukryté "pod matrací,,**
- Investice obcí budou **podpořeny širokými možnostmi získání dotací**

Dopad Covid-19 na investiční plány obcí

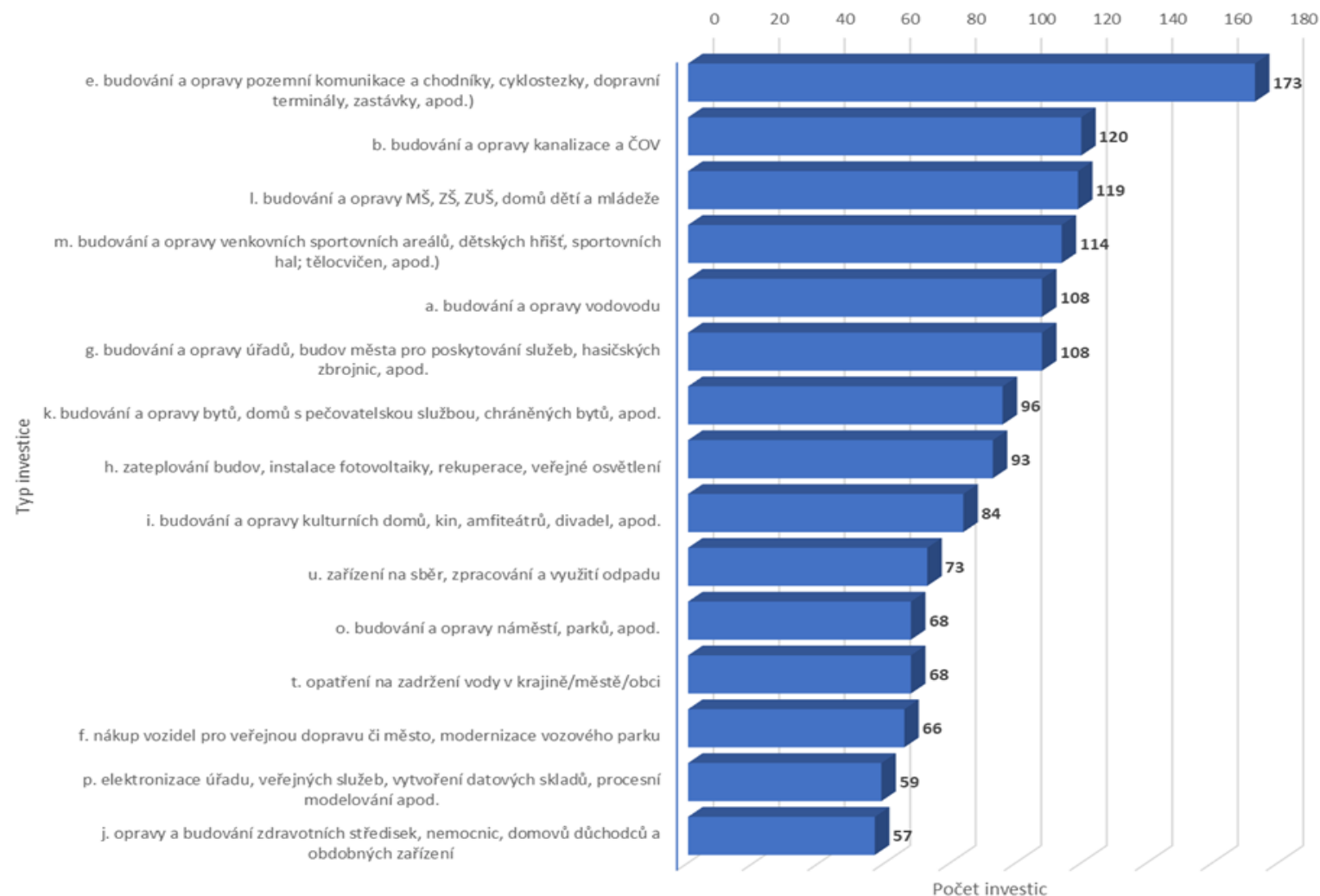
(dle výsledku šetření SMO ČR a CzechInvest)

Výsledky dotazníkového šetření na vzorku 383 obcí

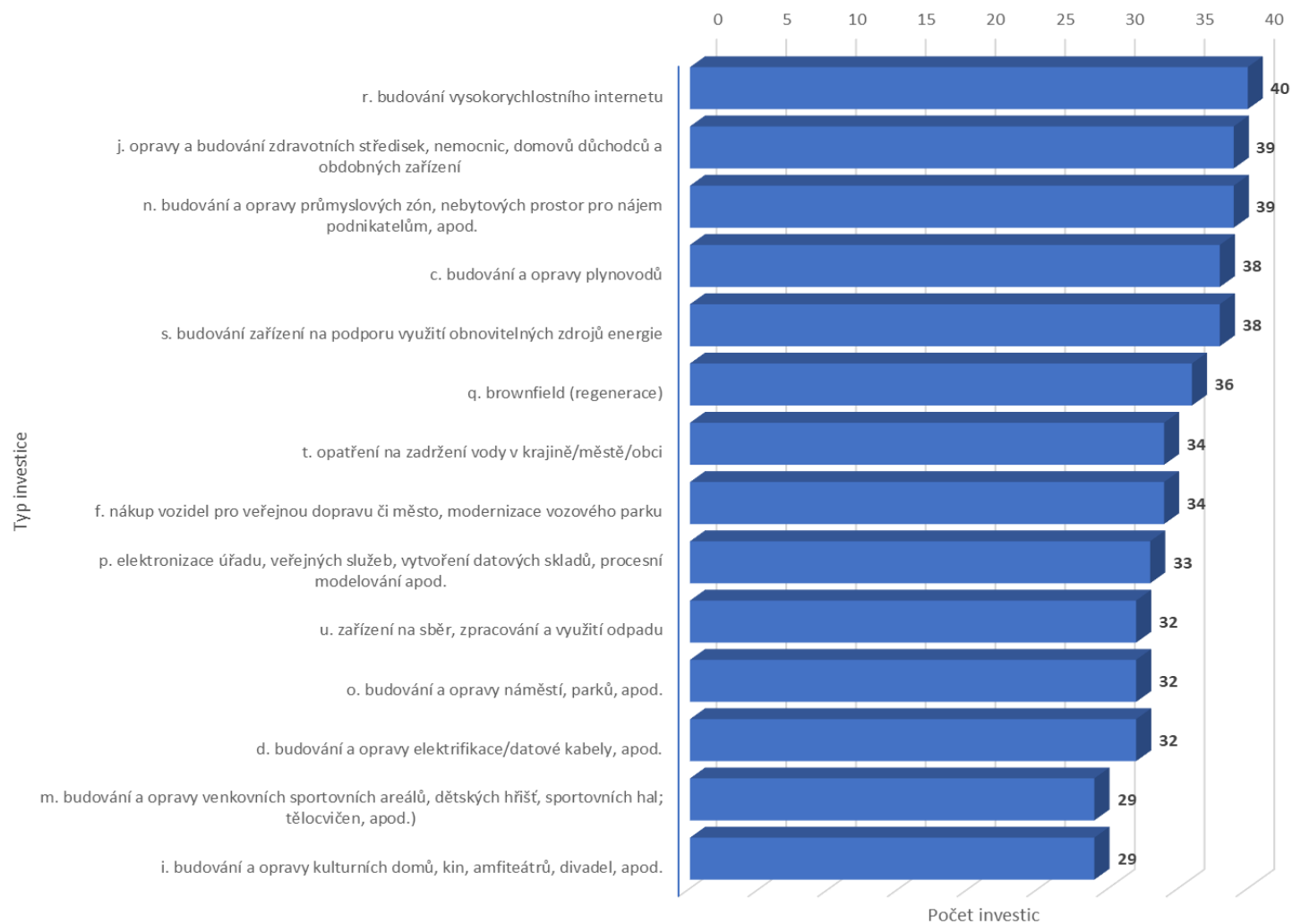
- **Odsunuté/odložené investice obcí v důsledku Covid-19:** Počet odsunutých investic ve výběrovém vzorku činí 1 905, v rámci ČR se tak jedná o **23 tisíc investic**.
- **Zrušené investice v důsledku Covid-19:** Počet úplně zrušených investic ve výběrovém vzorku činí 808, v rámci celé ČR se tak jedná o cca **10 tis. investic**.
- **Pokles daňových příjmů obcí:** Polovina obcí očekává **propad daňových příjmů o více než 5 %**, třetina obcí očekává **pokles o více než 10 %**. Rozptýl odpovědí vypovídá o vysoké nejistotě očekávaných příjmů.

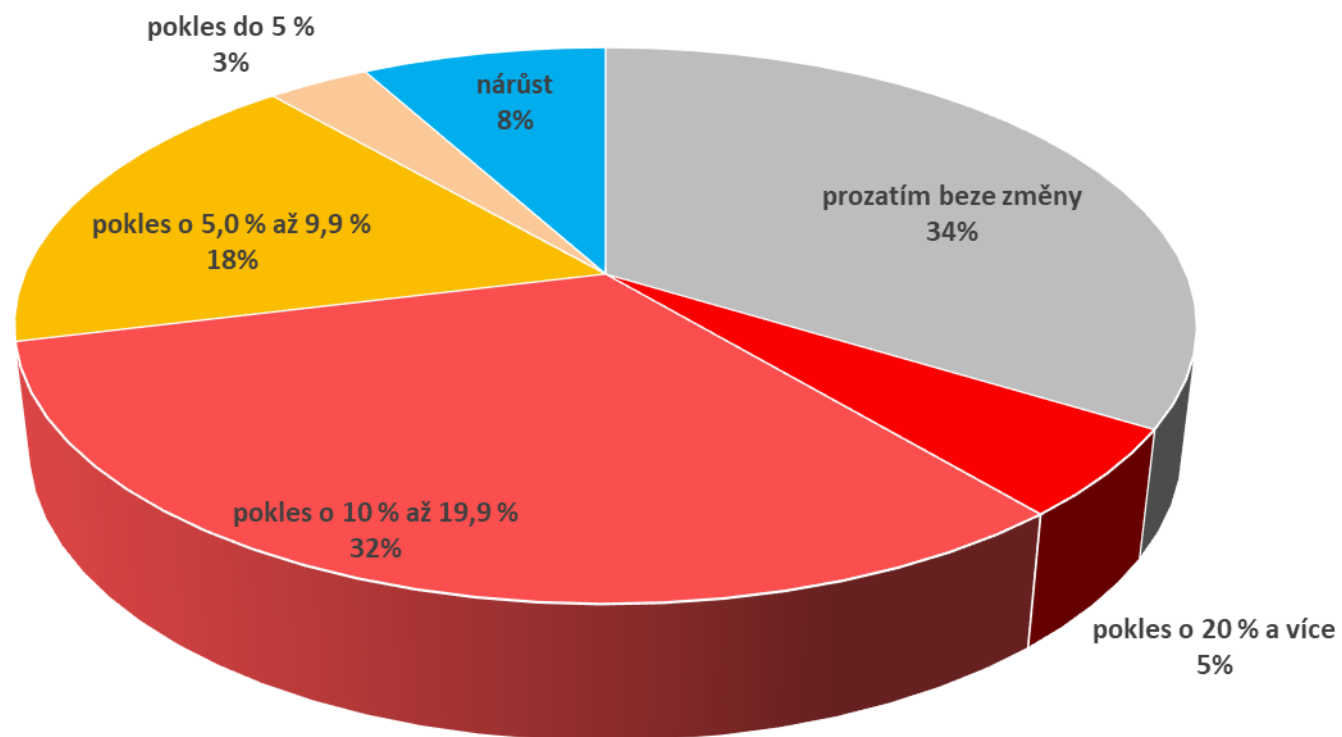
INVESTICE MĚST A OBCÍ ODSUNUTÉ NA ROK 2021 v důsledku COVID-19

ÚPLNĚ ZRUŠENÉ INVESTICE MĚST A OBCÍ pro období 2020 a 2021 v důsledku COVID-19

DAŇOVÉ PŘÍJMY MĚST A OBCÍ V DŮSLEDKU COVID-19 vývoj z hlediska změny rozpočtu na rok 2020

■ prozatím beze změny ■ pokles o 20 % a více ■ pokles o 10 % až 19,9 %
■ pokles o 5,0 % až 9,9 % ■ pokles do 5 % ■ nárůst

COVID a cestovní ruch

Prioritní okruhy a opatření z Krizového akčního plánu Strategie rozvoje cestovního ruchu ČR

Financování CR a podpora zvýšení poptávky po službách CR	1) Snížení sazby DPH ve službách CR 2) „Dovolená v ČESKU“ 3) COVID III 4) Kompenzační bonus pro OSVČ a 1–2členné s.r.o. 5) Program COVID-nájemné 6) Nastavení jednotné metodiky výkladu pravidel pro ošetření veřejné podpory v CR 7) Revize nastavení NPPCRR	Ochrana spotřebitele a rovné podmínky podnikání	13) Zákon o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru na odvětví CR (Lex voucher) 14) Novela zákona o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti CR.
Integrovaný marketing destinací	8) Příprava a realizace marketingového plánu pro incoming 9) Realizace rámcové marketingové kampaně #světovéČesko na podporu DCR 10) Kampaně DMO a krajů včetně tvorby speciálních produktů CR 11) Podpora budování pozitivního vztahu rezidentů k CR	Sběr dat a analytická práce	15) Analýza dopadů krize a vládních protikrizových opatření na CR a benchmarking s vybranými zeměmi EU, predikce vývoje a monitoring návštěvnosti
Podpora zaměstnanosti	12) Prodloužení a modifikace programu Antivirus	Řízení / Systém	16) Podpora a koordinace obnovení provozu služeb CR

Děkuji za pozornost!

Kontakt:

Ing. David Koppitz

e-mail: david.koppitz@mmr.cz

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR